Header time.h

Header	Opis zawartych funkcji	Przykładowe funkcje
time.h	Makro, struktury, definicje typu i funkcje daty i czasu	CLOCKS_PER_SEC tm{}, size_t, time_t, clock_t, asctime(), ctime(), gmtime(), clock(), difftime(), time(), localtime(), mktime(), strftime()

W uruchamianym programie warto podać, oprócz nazwy programu, datę i czas uruchamiania programu tworzących dane. Co prawda robią to już predefiniowane makra (__FILE__, __DATE__, __TIME__) ale time.h daje pod tym względem znacznie więcej możliwości.

#include<time.h>

time.h definiuje cztery podstawowe typy danych: struct **tm**, typedef **size_t**, **time_t** i **clock_t** w następujący sposób:

```
struct tm
                           // struktura definiująca zmienne daty i czasu jak w kalendarzu
                           // liczba sekund [0; 59]
int tm_sec;
                          // liczba minut [0; 59]
int tm min;
int tm_hour;
                          // liczba godzin [0; 23]
int tm_mday;
                          // liczba dnia miesiąca [1; 31]
                          // liczba miesiąca [0 (styczeń); 11 (grudzień)]
int tm mon;
int tm year;
                          // liczba lat od roku 1900
int tm_wday;
                          // liczba dnia tygodnia [0 (niedziela); 6 (sobota)]
                          // liczba dnia roku (kalendarz Juliański) [1; 365]
int tm yday;
int tm_isdst;
                          // liczba określająca letnie/zimowe przesunięcie czasowe
};
```

Powyższa struktura jest wypełniana danymi aktualnej daty i czasu. Dane te można powielić innymi danymi tak, że wymuszają one wzajemną spójność (np. podanie daty wymusi poprawny dzień tygodnia).

Na bazie wyżej wymienionych obiektów zdefiniowane są następujące funkcje:

```
char *
           _Cdecl asctime(const struct tm *__tblock);
           _Cdecl ctime(const time_t *__time);
char *
           _Cdecl difftime(time_t __time2, time_t __time1);
double
struct tm * _Cdecl gmtime(const time_t *__timer);
struct tm * _Cdecl localtime(const time_t *__timer);
           _Cdecl time(time_t *__timer);
time_t
time t
           _Cdecl mktime(struct tm *__timeptr);
           _Cdecl clock(void);
clock t
           _Cdecl strftime(char *__s, size_t __maxsize,
size t
                       const char *__fmt, const struct tm *__t);
```

Stała makro:

CLOCKS PER SEC – Liczba taktów zegara procesora (systemowego) na sekundę

Funkcje:

- asctime(struct tm *tp) wyszczególnia aktualne wartości elementów struktury tm z góry przyjętej kolejności wykorzystując pointer (wskaźnik) do tej struktury
- ctime(time_t *tp) działa podobnie jak asctime(), ale nie odwołuje się do struktury tm lecz do time_t
- gmtime(time_t *tp)
- działa podobnie jak asctime() i ctime() ale podaje czas skoordynowany z Greenwich (UTC, Greenwich Mean Time - GMT)

Aktualna data i czas według... asctime() : Thu May 09 00:22:13 2024 ctime() : Thu May 09 00:22:13 2024 gmtime() : Wed May 08 22:22:13 2024

- clock()
- podaje czas zegara procesora zużyty od początku uruchomienia programu w liczbie taktów tego zegara. Ta liczba podzielona przez CLOCKS_PER_SEC dałaby czas w sekundach.
- difftime(time_t punkt2, time_t punkt1) oblicza różnicę czasową w sekundach pomiędzy dwoma
 punktami, w których odmierzany jest czas
- time(time_t *t) podaje ilość sekund w odniesieniu do 1 stycznia 1970 roku i wprowadza go pod adres t pointera (wskaźnika)
- **localtime**(struct tm *tp) wartości struktury **tm** są wyrażane w lokalnej strefie czasowej
- mktime(time_t *tp)
- ma za zadanie przyswoić wprowadzone do zmiennych struktury tm przez użytkownika dane na zsynchronizowane dane kalendarzowe (np. dzień tygodnia będzie zgodny z wprowadzoną przez użytkownika datą)
- strftime(bufor łańcucha znakowego utworzonego zgodnie z 'formatem wydruku' gotowy do wydruku, rozmiar bufora do wydruku (może on nie być całym), format wydruku i zgodnie z nim będzie wyglądał łańcuch znakowy 'bufora', struct tm) pozwala formatować wydruk, korzystając ze specyfikatorów, które określają zarówno typ pojedynczej danej jak i jej format (np. %H to godzina formatu 24 godzinnego, %I 12 godzinnego itd.) co pozwala na wzbogacenie środków przekazu danych kalendarzowych

.....

CLOCKS_PER_SEC

Plik nagłówkowy **time.**h Dev C++ sprawia przykrą niespodziankę ustalając makro CLOCKS_PER_SEC na 1000

#define CLOCKS_PER_SEC 1000

wobec czego wszelkie operacje na CLOCKS_PER_SEC tracą sens.

Można tylko odczytać prawdziwą częstotliwość taktowania zegara systemowego tak:

- 'Wyszukaj' system

Odczytaj prawdziwą wartość CLOCKS_PER_SEC

Procesor Intel(R) Core(TM) i7-3630QM CPU

@ 2.40GHz 2.40 GHz

A więc u mnie 2.40 GHz = 2 400 000 000 CLOCKS PER SEC

```
struct tm, time_t,
time(), localtime(), asctime(),
time(), dfftime(), clock()
```

Niemal każde użycie powyższych funkcji wymaga odwołania się do jednych z czterech podstawowych typów danych: struct **tm**, typedef **size_t**, **time_t** i **clock_t**. Wobec czego, nie dziw się, że niemal każdy tu przedstawiony program zaczyna się od tych deklaracji:

```
#include<stdio.h>
#include<time.h>
                                 // ten temat
#include<locale.h>
                                  // dla 'setlocale()'
time_t data_i_czas; // deklaruj zmienną o nazwie 'data_i_czas' typu czasowego 'time_t'
time(&data_i_czas); // wprowadź pod adres zmiennej 'data_i_czas' bieżący czas
                    // odczytany w ten sposób z systemu (time); zarówno
                    // 'data_i_czas' jak i 'time' są tego samego typu (time_t)
                    // deklaracja pointera - ma mieć długość struktury tm
struct tm *tp;
                    // tp sugeruje nazwe 'time pointer' ('time' od nazwy header'a)
tp = localtime(&data_i_czas); // przypisanie pointerowi funkcji 'localtime' na
                              // bieżących dacie i czasie systemu
                    // zarówno 'tp' jak i 'localtime' są tego samego typu (struct tm)
                    // a więc występuje wymagana, przy podstawieniu, zgodność typu
```

Wynik działania programu:

```
Aktualna data i czas: Wed May 08 17:59:30 2024
```

A są to elementy struktury **tm** w kolejności nieco chaotycznej:

```
    1 int tm_wday; // Dzień tygodnia. Zakres [0; 6]. 0 - Sunday, 6 - Saturday ale słownie
    2 int tm_mon; // Miesiąc. Zakres [0; 11]. 0 - January, 11 - December ale słownie
```

```
3 int tm_mday; // Dzień miesiąca. Zakres [1..31]
4 int tm_hour; // Godziny. Zakres [0; 23]
5 int tm_min; // Minuty. Zakres [0; 59]
6 int tm_sec; // Sekundy. Zakres [0; 59]
7 int tm_year; // Obecny rok. Lata zaczynają się liczyć od roku 1900, czyli: wartość 0 to 1900 rok.
```

Zróbmy asctime() po naszemu.

```
// Data i czas
#include <stdio.h>
#include <time.h>
                               // ten temat
#include<locale.h>
                               // dla 'setlocale()'
int main()
   setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
   const char *dzien_slownie[] = {"Niedziela", "Poniedziałek", "Wtorek",
                             "Środa", "Czwartek", "Piątek", "Sobota"};
   const char *miesiac_slownie[] = {"stycznia", "lutego", "marca", "kwietnia",
                             "maja", "czerwca", "lipca", "sierpnia",
                             "września", "października", "listopada", "grudnia"};
   time_t data_i_czas;
   time( &data_i_czas );
   struct tm *tp;
   tp = localtime( &data_i_czas );
printf("\n\n ------\n");
   // mktime( tp ); <--- tu jest zbyteczne bo weryfikacja jest natychmiastowa
   printf("\n Aktualna data i czas: %s, %d %s %d, godzina %2d:%2d:%2d \n"
                                          , dzien_slownie[tp -> tm_wday]
                                          , tp -> tm_mday
                                          , miesiac_slownie[tp -> tm_mon]
                                          , tp -> tm_year + 1900
                                          , tp -> tm hour
                                           , tp -> tm_min
                                           , tp -> tm_sec );
   return 0;
```

Wynik działania programu:

```
Aktualna data i czas: Piątek, 10 maja 2024, godzina 18: 7:18

Process exited after 10.92 seconds with return value 0

Press any key to continue . . . _
```

A gdyby się odwołać do przeszłości lub przyszłości (np. czy następny Nowy Rok będzie w niedzielę?).

Wystarczy powielić **tm_mday**, **tm_mon** i **tm_year** własnymi danymi i uzyskać **tm_wday** a tym samym **dzien_slownie**. Resztę danych można zignorować.

W praktyce **mktime()** działa od 1 stycznia 1970 roku czyli od kiedy pracuje funkcja **time()** mierząca ilość sekund od tego momentu do teraz.

```
// Data i czas
#include <stdio.h>
#include <time.h>
                               // ten temat
#include<locale.h>
                               // dla 'setlocale()'
int main()
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
   int sprawdzam;
   const char *dzien_slownie[] = {"Niedziela", "Poniedziałek", "Wtorek",
                            "Środa", "Czwartek", "Piątek", "Sobota"};
   const char *miesiac_slownie[] = {"stycznia", "lutego", "marca", "kwietnia",
                            "maja", "czerwca", "lipca", "sierpnia",
                            "września", "października", "listopada", "grudnia"};
   int dzien, miesiac, rok;
   time t poczatek, koniec; // dla zmierzenia czasu procesu w sekundach
   time_t data_i_czas;
   time( &data_i_czas );
   struct tm *tp;
   tp = localtime( &data i czas );
printf("\n\n -----\n");
printf(" ---- Przy okazji: Pomiar czasu procesu time() i difftime() ----\n");
printf(" ----- Liczba taktów zegara systemowego - clock() -----\n");
   time( &poczatek );
   printf("\nPodaj dzień, miesiąc i rok oddzielając liczby spacją: ");
   scanf("%d %d %d", &dzien, &miesiac, &rok);
// Tu muszą się znaleźć wartości dla systemu:
// miesiac_slownie to tablica: styczeń=0, ... grudzień=11 więc trzeba odjąć 1
// rok 1900 to rok nr 0, więc np. rok 2024 to dla systemu ma być rok 124
   tp -> tm_mday = dzien;
   sprawdzam = mktime( tp );
   if( sprawdzam == -1 )
   { printf("\nBłąd: Nieudana konwersja danych daty i czasu przez funkcję \
```

Przykładowe wyniki działania programu:

```
------ Znajdywanie dnia tygodnia -------
----- Przy okazji: Pomiar czasu procesu time() i difftime() -----
------ Liczba taktów zegara systemowego - clock() ------

Podaj dzień, miesiąc i rok oddzielając liczby spacją: 16 10 1978

16 października 1978 roku to Poniedziałek.

Czas procesu wyniósł 8.00 sekund.

Liczba taktów zegara systemowego od początku procesu wyniosła 8324.

Process exited after 7.914 seconds with return value 0

Press any key to continue . . . _
```

Powyżej jest dzień wybrania kardynała Karola Józefa Wojtyły na papieża

1 maja 2004 roku to Sobota.

Wejście Polski do Unii Europejskiej.

2 kwietnia 2005 roku to Sobota.

Śmierć papieża Jana Pawła II.

10 kwietnia 2010 roku to Sobota.

Katastrofa lotnicza pod Smoleńskiem.

1 stycznia 2025 roku to Środa.

Nowy Rok 2025.

Weryfikacja powyższych wyników z programu zbudowanego na bazie definicji kalendarza gregoriańskiego:

Kalendarz Gregoriański dowolnego miesiąca	Kalendarz Gregoriański dowolnego miesiąca	Kalendarz Gregoriański dowolnego miesiąca	Kalendarz Gregoriański dowolnego miesiąca
		Miesiąc (112) : 4 Rok (od 1582) : 2005	
10 1978	5 2004	4 2005	4 2010
Po Wt Śr Cz Pi So Ni	Po Wt Śr Cz Pi So Ni	Po Wt Śr Cz Pi So Ni	Po Wt Śr Cz Pi So Ni
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

	2025			2025	
Styczeń Po lit Sr Cz Pi So Ni 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Luty Po Wt Śr Cz Pi So Mi 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	Harzec Po Ut Sr Cz Pi So Ni 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 36 31	Lipiec Po Wt Śr Cz Pi So Mi 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Sierpień Po Ut Sr Cz Pi So Ni 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Urzesień Po Ut Sr Cz Pi So Ni 1 Z 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
Reference	Maj Po Ut Šr Cz Pi So Hi 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Czerviec Po Ut Sr Cz Pi So Ni 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Pazdziernik Po Wt Sr Cz Pi So Mi 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Listoped Po Ut Sr Cz Pl So Mi 1 Z 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Grudzień Po Wt Śr Cz Pi So Ni 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
Przyciśnij dowolny klawisz aby zobaczyć następne półrocze [Q] - wyjście, [SPACJA] - pierwsza strona, [inny klawisz] - rozpocznij od nowa					

strftime()

i specyfikatory tej funkcji

```
// Data i czas
#include <stdio.h>
#include <time.h>
                                 // ten temat
                                 // dla memset() i strlen()
#include <string.h>
#include <locale.h>
                                  // dla 'setlocale()'
char bufor[100];
int main()
   setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
    time_t data_i_czas;
    time( &data_i_czas );
    struct tm *tp;
    tp = localtime( &data_i_czas );
printf("\n ------
                   ------ strftime() ------
                                                                     ----\n");
    strftime( bufor, 60, "Sformatowane domyślnie data i czas %c", tp );
```

Wszystkie specyfikatory funkcji strftime() zaczynają się od znaku %.

Jeżeli ma być wydrukowany znak %, to należy podwoić ten znak (%%) co jest niemal standardem w różnych językach programowania.

Większość specyfikatorów nie działa w Dev C++. Brak takiego działania dyskwalifikuje wydruk całej linii (u nas wartości łańcucha znakowego 'bufor').

Poniżej wyszczególnione są tylko te specyfikatory, które rozpoznaje Dev C++.

Specyfikator	Co oznacza specyfikator	Przykład
%a	Słowna nazwa dnia tygodnia w skrócie	Sun
%A	Pełna słowna nazwa dnia tygodnia	Sunday
%b	Słowna nazwa miesiąca w skrócie	Sep
%В	Pełna słowna nazwa miesiąca	September
%с	Sformatowana domyślnie data i czas	02/14/21 02:52:02
%d	Numer dnia miesiąca z wiodącym zerem [01; 31]	07
%Н	Godzina formatu 24-godzinnego [00; 23]	16
%I	Godzina formatu 12-godzinnego [01; 12]	04
%j	Numer dnia roku (data juliańska, [001; 366])	124
%m	Numer miesiąca [01; 12]	06
%M	Minuty [00; 59]	36
%р	Symbole AM lub PM (dla formatu 12-godzinnego)	PM
%S	Sekundy [00; 61]	04
% U	Numer tygodnia z pierwszą niedzielą jako pierwszym dniem tygodnia [00; 53]	21
%w	Numer dnia tygodnia z 0 (zerem) dla niedzieli [0; 6]	4
%W	Numer tygodnia z pierwszym poniedziałkiem jako pierwszym dniem tygodnia [00; 53]	23
%X	Sformatowane domyślnie przedstawienie czasu	05:45:07

```
%y Rok - jego ostatnie dwie cyfry [00; 99] 09%Y Rok - pełna liczba 2009
```

Przykładowe wyniki działania programu:

```
Przykład nr 1 : Sformatowane domyślnie data i czas 05/13/24 00:52:01
Przykład nr 2 : Dzisiaj jest Monday, 2024-05-13, godzina 00:52:01
Przykład nr 3 : Dzisiaj jest kolejny 134 dzień, 05 miesiąc, 20 tydzień, 1 dzień tygod nia 2024 roku

Process exited after 0.5024 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

Plik nagłówkowy locale.h posiada jedną z 'kategorii' o nazwie LC_TIME, która współpracując z strftime() pozwala na uzyskanie polskich nazw, np. dla powyższego przykładu nr 2, gdzie zamiast *Monday* będzie *poniedziałek*. Patrz: Plik nagłówkowy **locale.h**.

Podsumowanie

```
// Data i czas
#include <stdio.h>
#include <time.h>
                                // ten temat
#include <locale.h>
                                // dla 'setlocale()'
char bufor[100];
int main()
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); //polskie znaki
   time_t data_i_czas;
   time( &data_i_czas );
   struct tm *tp;
   tp = localtime( &data_i_czas );
printf("\n -----\n");
   printf("Aktualna data i czas według...\n");
   printf("
             asctime() : %s", asctime( tp ) );
   printf("
             ctime() : %s", ctime( &data_i_czas ) );
   tp = gmtime( &data_i_czas );
   printf(" gmtime() : %s", asctime( tp ) );
printf("\n ------ time(), localtime(), clock() -----\n");
   printf("Tyle sekund upłynęło od 1 stycznia 1970 roku \n");
   printf(" time() : %ld \n", time(NULL) );
   printf("\nZ całej struktury typu tm wybrano godzinę - ma być taka, jak na Twoim \
zegarku \n");
   tp = localtime( &data_i_czas ); // trzeba odnowić pointer tp bo był gmtime()
   printf(" localtime() : %2d:%2d \n", tp->tm_hour, tp->tm_min, tp->tm_sec );
   printf("\nLiczba taktów zegara systemowego od początku procesu \n");
   printf("
             clock() : %ld \n", clock() );
```

```
printf("\n -----\n");
    strftime( bufor, 60, "Podaję aktualny czas w stylu angielskim %I:%M:%S %p", tp );
    printf(" strftime() : %s \n", bufor);
    return 0;
}
```

Przykładowe wyniki działania programu:

```
----- asctime(), ctime(), gmtime() -------
Aktualna data i czas według...
  asctime() : Sat May 11 14:46:58 2024
  ctime() : Sat May 11 14:46:58 2024
gmtime() : Sat May 11 12:46:58 2024
    ------ time(), localtime(), clock() -------------
Tyle sekund upłynęło od 1 stycznia 1970 roku
  time()
              : 1715431618
Z całej struktury typu tm wybrano godzinę - ma być taka, jak na Twoim zegarku
  localtime(): 14:46:58
Liczba taktów zegara systemowego od początku procesu
            : 41
  clock()
            ------ strftime() ------
  strftime() : Podaję aktualny czas w stylu angielskim 02:46:58 PM
Process exited after 10.38 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .
```